

Spis treści

Tadeusz Gadacz

I. Wstęp	11
II. Filozofia życia	38
2.1. Wprowadzenie	38
2.2. Friedrich Nietzsche (1844–1900)	39
2.3. Wilhelm Dilthey (1833–1911)	44
2.4. Henri Bergson (1859–1942)	46
2.5. Oswald Spengler (1880–1936)	48
2.6. José Ortega y Gasset (1883–1955)	49
2.7. Georg Simmel (1858–1918)	51
III. Neokantyzm	53
3.1. Wprowadzenie	53
3.2. Marburska szkoła	56
3.2.1. Hermann Cohen (1842–1918)	56
3.2.2. Paul Natorp (1854–1924)	63
3.2.3. Ernst Cassirer (1874–1945)	71
3.3. Badeńska szkoła	77
3.3.1. Wilhelm Windelband (1848–1915)	77
3.3.2. Heinrich Rickert (1863–1936)	81
3.3.3. Emil Lask (1875–1915)	84
3.4. Neofriesowska szkoła	89
3.4.1. Leonard Nelson (1882–1927)	89
IV. Filozofia egzystencji	97
4.1. Wprowadzenie	97
4.2. Miguel de Unamuno (1864–1937)	103
4.3. Lew Szestow (1866–1938)	106
4.4. Karl Jaspers (1883–1969)	110
4.5. Gabriel Marcel (1889–1973)	115
4.6. Jean-Paul Sartre (1905–1980)	118
4.7. Albert Camus (1913–1960)	126

V. Pragmatyzm	133
5.1. Wprowadzenie	133
5.2. Charles S. Peirce (1839–1914)	136
5.3. William James (1842–1910)	142
5.4. John Dewey (1859–1949)	148
5.5. George Herbert Mead (1863–1931)	153
VI. Neoidealizm	158
6.1. Wprowadzenie	158
6.2. Francis Herbert Bradley (1846–1924)	159
6.3. Benedetto Croce (1866–1952)	162
6.4. Giovanni Gentile (1875–1944)	165
6.5. Alexandre Kojève (Aleksandr Kojevnikov) (1902–1968)	167
VII. Fenomenologia	169
7.1. Wprowadzenie	169
7.2. Edmund Husserl (1859–1938)	172
7.3. Max Scheler (1874–1928)	176
7.4. Adolf Reinach (1883–1917)	182
7.5. Dietrich von Hildebrand (1889–1977)	184
7.6. Roman Ingarden (1893–1970)	186
7.7. Edith Stein (1891–1942)	190
7.8. Hedwig Conrad-Martius (1888–1966)	193
7.9. Jan Patočka (1907–1977)	198
7.10. Maurice Merleau-Ponty (1908–1961)	203
7.11. Michel Henry (1922–2002)	206
7.12. Jean-Luc Marion (ur. 1946)	208
VIII. Droga myślowa Martina Heideggera (1889–1976)	212
IX. Hannah Arendt, myślicielka osobna (1906–1975)	220
X. Hermeneutyka	227
10.1. Wprowadzenie	227
10.2. Hans-Georg Gadamer (1900–2002)	231
10.3. Paul Ricoeur (1913–2005)	238
10.4. Luigi Pareyson (1918–1991)	244
XI. Filozofia ducha	249
11.1. Wprowadzenie	249
11.2. Pierre Teilhard de Chardin (1881–1955)	253
11.3. Émile Boutroux (1845–1921)	256
11.4. Louis Lavelle (1882–1951)	261
11.5. René Le Senne (1882–1954)	268
11.6. Jean Nabert (1881–1960)	274
11.7. Vladimir Jankélévitch (1903–1985)	279

XII. Filozofia dialogu	283
12.1. Wprowadzenie	283
12.2. Ferdinand Ebner (1882–1931)	285
12.3. Franz Rosenzweig (1886–1929)	286
12.4. Martin Buber (1878–1965)	288
12.5. Emmanuel Lévinas (1906–1995)	289
12.6. Dietrich Bonhoeffer (1906–1945)	292
12.7. Abraham Joshua Heschel (1907–1972)	294
12.8. Józef Tischner (1931–2000)	295
XIII. Personalizm	301
13.1. Wprowadzenie	301
13.2. Emmanuel Mounier (1905–1950)	302
XIV. Filozofia chrześcijańska	306
14.1. Wprowadzenie	306
14.2. Jacques Maritain (1882–1973)	308
14.3. Étienne Gilson (1884–1978)	313
14.4. Maurice Blondel (1861–1949)	317
14.5. Paul Tillich (1886–1965)	320
XV. Marksizm i neomarksizm	323
15.1. Wprowadzenie	323
15.2. György Lukács (1885–1971)	333
15.3. Karl Korsch (1886–1961)	339
15.4. Antonio Gramsci (1891–1937)	342
15.5. Louis Althusser (1918–1990)	344
XVI. Szkoła frankfurcka	348
16.1. Wprowadzenie	348
16.2. Walter Benjamin (1892–1940)	352
16.3. Max Horkheimer (1895–1973)	354
16.4. Theodor Wissengrund Adorno (1903–1969)	357
16.5. Ernst Bloch (1885–1977)	359
16.6. Erich Fromm (1900–1980)	360
16.7. Herbert Marcuse (1898–1979)	365
16.8. Jürgen Habermas (ur. 1929)	367

Paweł Dybel

XVII. Psychoanaliza i filozofia	371
17.1. Psychoanaliza i filozofia (od 1900 do 1970)	371
17.2. Psychoanaliza, poststrukturalizm i filozofia feministyczna (1970–2000)	377
XVIII. Postmodernizm	391
18.1. Postmodernizm i ponowoczesność. Definicje.	391
18.2. Cechy nowoczesności	393
18.3. Relacja ponowoczesności do nowoczesności.	395
18.4. Postmodernistyczna krytyka nowoczesności	396
18.5. Postmodernizm i nauka	400
18.6. Ponowoczesność i religia. Nurt New Age	403
18.7. Postmodernistyczna krytyka kartezjańskiej wykładni rozumu i tego, co racjonalne	405
18.8. Postmodernizm i powstanie społeczeństwa konsumpcyjnego	406
18.9. Ponowoczesność i seksualność	408
18.10. Ponowocześni nomadzi. Świat jako koczowanie i gra	409
18.11. Ponowoczesność i nierówności społeczne	410
18.12. Ponowoczesność i globalizacja	411
18.13. Etyka postmodernistyczna	412
18.14. Nowocześni „prawodawcy” i ponowocześni „tłumacze”	414
18.15. Postmodernizm, estetyka, literatura, sztuka	415
18.16. Przedstawiciele literackiego postmodernizmu	416
18.17. Podsumowanie.	417
18.18. Postmodernizm i ponowoczesność dzisiaj.	418
XIX. Strukturalizm	421
XX. Poststrukturalizm	429
20.1. Propozycje klasyfikacyjne.	429
20.2. Punkty wspólne i podobieństwa	430
20.3. Różnice	431
20.4. Kiedy zaczął się poststrukturalizm?	434
20.5. Roland Barthes (1915–1980)	435
20.6. Michel Foucault (1926–1984)	437
20.7. Jacques Lacan (1901–1981)	442
20.8. Jacques Derrida (1930–2004)	445

XXI. Filozofia analityczna – okres klasyczny	454
21.1. Zarys historyczny	454
21.2. Narodziny logiki matematycznej	456
21.3. Gottlob Frege (1848–1925)	461
21.4. George Edward Moore (1873–1958)	464
21.5. Bertrand Russell (1872–1970)	467
21.6. Wczesny Wittgenstein (1891–1929)	471
21.7. Empiryści logiczni	474
21.8. Karl Popper (1902–1994)	479
21.9. Szkoła lwowsko-warszawska	481
21.9.1. Kazimierz Twardowski (1866–1938)	481
21.9.2. Jan Łukasiewicz (1878–1956)	482
21.9.3. Tadeusz Kotarbiński (1886–1981)	483
21.9.4. Kazimierz Ajdukiewicz (1890–1963)	484
21.10. Późny Wittgenstein (1929–1951)	485
21.11. Oksfordzka filozofia języka potocznego	489
21.11.1. Gilbert Ryle (1900–1976)	489
21.11.2. John Langshaw Austin (1911–1960)	490
21.11.3. Peter Strawson (1919–2006)	492
21.12. Pierwsi amerykańscy filozofowie analityczni	492
21.12.1. Ernest Nagel (1901–1985)	493
21.12.2. Carl G. Hempel (1905–1997)	493
21.12.3. Nelson Goodman (1906–1998)	493
21.12.4. Charles Stevenson (1908–1979)	494
21.12.5. Willard Van Orman Quine (1908–2000)	494
21.12.6. Pozostali wcześnie amerykańscy filozofowie analityczni	496
21.13. Filozofia nauki po 1962 roku	497
21.13.1. Ludwik Fleck (1896–1961)	498
21.13.2. Thomas S. Kuhn (1922–1996)	499
21.13.3. Imre Lakatos (1922–1974)	501
21.13.4. Paul K. Feyerabend (1924–1994)	502
21.14. Filozofia analityczna po 1970 roku	504

XXII. Filozofia feministyczna	510
22.1. Wprowadzenie. Krytyka, teoria, praktyka	510
22.1.1. Gender	511
22.1.2. Feminizm i feminizmy	512
22.1.3. Fale feminizmu	512
22.2. Tożsamość w filozofii feministycznej	513
22.2.1. Kim jest kobieta?	513
22.2.2. Tożsamość prywatna. Kobieta jako brak i jako inny	514
22.2.3. Tożsamość maternalna	517
22.2.4. Tożsamość konstruowana	519
22.2.5. Tożsamość zdekonstruowana	521
22.2.6. Tożsamość nomadyczna	522
22.3. Feministyczna epistemologia i filozofia nauki	523
22.3.1. Nieobecność kobiet w nauce	523
22.3.2. Kobiety punkt widzenia	524
22.3.3. Feministyczna krytyka epistemologii	527
22.3.4. Od modelu oświeceniowego do wiedzy usytuowanej	531
22.4. Feministyczna etyka	535
22.4.1. Uniwersalna, czyli męska, etyka	536
22.4.2. Myślenie maternalne i etyka troski	537
22.4.3. Feministyczne krytyki etyki troski	540
22.4.4. Sprawiedliwość i opieka	541
22.5. Feministyczna filozofia polityki	543
22.5.1. Prywatne i publiczne	544
22.5.2. Kontrakt płci	545
22.5.3. „Prywatne jest polityczne”	546
22.5.3.1. Feminizm praw	546
22.5.3.2. Feminizm społeczny	549
22.5.3.3. Feminizm marksistowski	551
22.5.3.4. Czarny feminizm	555
22.6. Ekofeminizm	558
22.6.1. „Feminizm albo śmierć”	559
22.6.2. Głębiej niż ekologia głęboka	560
22.6.2.1. Ekologia tradycyjna, głęboka i ekofeminizm	561
22.6.2.2. Ekofeminizm i globalna sprawiedliwość	563
22.6.3. Ekofeminizm i praktyki oporu	565
22.6.4. Ekofeminizm i style życia	566
Indeks osób	568
Indeks rzeczowy	581